

IZHAJA VSAK DAN

Člani se nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pesašilne števe. se prodajajo po 3 nčv. (6 stot.) v mnogih lokacijah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dorabergu itd. Zastarele števe. po 5 nčv. (10 stot.)

GLASBI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolona. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačilno in tožilivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V Edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ostra.

Naročnina na nedeljske izdatke „EDINOSTI“ stane v celotni leti Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neformalna pisma se ne sprejemajo in rukopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galati 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Listu deluje honorarji Meta „Edinost“, Natasa Tiskara „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galati št. 20.

Polno-krasnični račun št. 841-652. TELEFON R. II-57.

Zavezniki pripravljajo ultimatum!

Pogajanja so končana?

LONDON 27. (Izv.) Jutri izroči posebna delegacija balkanskih zastopnikov Rešidu paši spomenico, da smatra balkanska zveza pogajanja za končana.

Balkanskih delegatov pooblastilo.

LONDON 27. (Izv.) Sklep balkanskih delegatov, odpovedati premirje še ni nikak definitivum. Termia doženejo še le danes ali jutri. Velesile pa ga bodo skušale s svojim vplivom zavleči za dan ali dva. Delegati so odklonili pooblastilo, odpovedati premirje in prepuščajo svojim vladam, da izvajajo posledice.

Bolgarija je za skorajšen ultimatum Turkom.

LONDON 27. (Izv.) Šef bolgarskih delegatov dr. Danev je dobil od vlade novih instrukcij, da se naj sporazume z ostalimi balkanskimi delegati, s katerimi naj se dogovorijo o kratkoročnem ultimatu za odgovor na noto velesil. Bolgarija smatra za izključeno, da bi ne zahtevala Dnopolja. Brez Drinopolja sploh ne more biti miru, je njeno stališče.

Posvetovanje balkanskih delegatov.

LONDON 27. (Kor.) Pri današnjem zborovanju balkanskih delegatov se bodo dogovorili o času predanja note, s katero bodo javili Turčiji, da prenehajo s pogajanj. Ni pa še znano, če sledi takoj za predanjem note tudi konec pogajanj. Balkanski delegati pripisujejo odgovornost za prelom Turkom, saj so turške izjave jasno pokazale, da bo odgovor na noto velesil negativ.

Vedno večje zmede v Carigradu.

BEROLIN 27. (Izv.) V neklih turških krogih je nastalo gibanje proti sultanu in prestolonastledniku. Na prestol hočejo posaditi Abdula Medžida. Duša revolucionarnega gibanja je baje bivši minister Talaat bej; on je baje tudi pozval Enverbeja. Pravijo tudi, da so Bolgari podkupili rajnega Nazima pašo, da bi izstradal Drinopolje in ga tako izročil Bolgarom.

Turki ne odstopijo Drinopolja in otokov.

CARIGRAD 27. (Kor.) Glasom listov so uplivni člani mladoturškega komiteja snoči zborovali in so se posvetovali o položaju. Zborovanje je sklenilo, da se ne sme nikdar odstopiti niti Drinopolja niti egejskih otokov.

BEROLIN 27. (Izv.) Turški minister za notranje zadeve, Talaat bej je izjavil korespondentu „Berliner Tageblatta“, da si turški narod sicer želi miru, ali le pod pogojem, da mu ostane Drinopolje. Raje nego bi to opustil, umre vsak Turak junaške smrti.

DUNAJ 27. (Izv.) „N. Fr. Presse“ javlja iz Londona, da hočejo merodajni turški krogi, da postane Drinopolje z malo okolico nevtralnno. To ozemlje bi se ne smelo utrditi, vladati bi mu pa moral guverner, imeovan od kake balkanske države.

Turčija prosi nemške pomoči.

BAZELJ 27. (Izv.) Iz Carigrada se javlja „Deutsche Korrespondenz“, da sta Enver bej in Mahmud Muktar paša prosila nemškega poslanika Wangenhelma v Carigradu, naj bi Nemčija založila svoj vpliv pri velesilah, da bi Drinopolje ostalo Turčiji.

BEROLIN 27. (Izv.) Tukaj so mnenja, da se Drinopolje mora predati Bolgarom, ker brez tega mir ni mogoč. Želja za ohranitev Drinopolja Turčiji se ne more uresničiti in Nemčija pa tudi nima veselja, hoditi za koga v ogenj po kostanj. Ona pač hoče, da ostanejo velesile složne.

Vesti o turški republiki.

CARIGRAD 27. (Kor.) V Parizu razširjene vesti, da bi se bil sultan odpovedal prestola, vsled česar bi bila proglašena republika, so gole izmišljotae.

Čete pri Čataldži proti Carigradu.

BEROLIN 27. (Izv.) „Morgenpost“ ve poročati, da je Abuk paša, ki poveljuje pri Čataldži četrtemu zboru, javil Mahmudu Šefketu, da naj vdstopi, ker bi sicer on (Abuk) šel v Carigrad in prisilil ministrstvo, da odstopi. Abuk je rojak ustreljenega Nazima paše.

Enver bej je ustrelil Nazima.

PARIZ 27. (Izv.) „Matinov“ korespondent zatrjuje iz Sofije, da je sam Enver bej ubil Nazima pašo. Ko je bil namreč Enver bej prišel v porto in je zahteval pred se Klamila pašo, se je pojavil pred njim Nazim, ki je glasno protestiral proti Enverjevemu postopanju. To pa je Enverja beja tako razjezilo, da je šestkrat ustrelil na Nazima pašo in ga usmrtil.

Poslovanje vojnega sodišča v Carigradu.

CARIGRAD 27. (Izv.) Do danes so postavili pred improvizirano vojno sodišče 193 oseb, med temi tudi prejšnje ministre in več visokih uradnikov.

BEROLIN 27. (Izv.) „Lokalanzeiger“ trdi, da postavilo zaprtega Klamila pašo pred vojno sodišče.

Srbija kliče oficirje.

DUNAJ 27. (Izv.) „Sonn- und Montagszeitung“ javlja iz Beleggrada, da so bili vsi oficirji telegrafsko pozvani z dopusta k zastavam.

Ali je vojna res nezogibna?

RIM 27. (Izv.) Ruski poslanik v Rimu je izjavil sotrudniku „Tribune“, da je prepričan, da mora izbruhiti vojna, ker balkanska zveza Drinopolja ne pusti. Izrazil je tudi pomislek, da bodo velesile težko ohranile svojo nevtralnno.

Romunija nastopa oficijelno proti Bolgariji.

LONDON 27. (Izv.) Romunski poslanik Mišu je predal v soboto bolgarskemu delegatu dr. Danevu oficijelno dokument o romunskih zahtevah. S tem je postala prej nekako zasebna zadeva sedaj oficijelna.

LONDON 27. (Izv.) V soboto je romunski poslanik Mišu oficijelno javil bolgarskemu delegatu dr. Danevu, da zahteva Romunija bolgarsko ozemlje, ki ga omejuje črta od Tutukage pri Silistriji do dvanajset kilometrov južno od Donave ob Črnem morju, tako da bi postala Balčik in Kavarna romunska.

BUDIMPEŠTA 27. (Izv.) Oficijozno se javlja, da romunske zahteve sicer niso stavile termina, če pa bi se Bolgarija z odgovorom izogibala, bi pa znala Romunija energično nastopiti.

Lov na „Hamidije“.

BEROLIN 27. (Izv.) „Lokalanzeiger“ ima iz Kahire; Turška križarica „Hamidije“, ki je sedaj v Suezu, je dobila od egiptovske vlade povelje zapustiti pristan. Trideset milj pred pristanom Said križarice dve grški križarici in dve torpedovki, ki bodo zasledovale turško ladjo, čim zapusti pristan.

Nadvojvoda Rajner je umrl.

DUNAJ 27. (Izv.) Po 25 ur trajajočem smrtnem boju je izdihnil danes kmalu po 5 uri popoldne nadvojvoda Rajner. Prisotni so bili vsi člani cesarske hiše. V četrtem dunajskem okraju, nadvojvodovem bivališču, je zaplapolalo mnogo črnih zastav, ker je bil pokojnik zelo popularen.

Nadvojvoda Rajner je dovršil 86 let, življenje polno dela in izkušenj. Zaslug ima kot politik in vojak. On je preustrojl avstrijsko domobranstvo. Bil je nekoč predsednik državnega sveta in leta 1861 je postal prvi konstitucionalni ministrski predsednik. V Italiji se je odlikoval leta 1859 in 1866, pod starost pa se je zanimal le za znanost in umetnost. Osebnost je bil zelo samostojen in svobodomiseln.

Državni zbor.

DUNAJ 27. (Izv.) Jutri se sestane državni zbor k svojemu predvelikonočnemu zasedanju. Ker tečejo razprave v finančnem odseku nenavadno gladko, je nade, da se izpolni vladil želja in izvede parlament mali finančni načrt. Gre o davku na žganje in osebno dohodnino. Dočim je prva zadeva v odseku že urejena, je še glede druge precej težav, tako si na pr. še niso na jasnem, pri kakih vrstih dohodkov se naj prične davek, kako naj narašča in kako se naj pobira. Zdi se, da bodo zasedanje uspešno, kar je goreča želja raznih deželnih uprav.

Jutrišnja prva seja bode ob enem žalna seja za nadvojvodo Rajnerjem.

Rusinska univerza.

DUNAJ 27. (Izv.) Danes se je vršila seja rusinske zveze za rusinsko vseučilišče. Popoldne je šla deputacija poslancev k ministrskemu predsedniku in se je z njim še dalje posvetovala. Rusinska zveza izjavlja, da se ne da govoriti o poljski zahtevi, da bi naj bilo lvovsiko vseučilišče čisto poljsko predno dobe Rusini svoje.

Poljski trgovci in obrtniki proti novim davkom.

LEVOV 27. (Izv.) Včeraj so zborovali v Levovu trgovci in obrtniki in so protestirali proti novemu finančnemu zakonu. Poslanci Löwenstein, Glabinski, Chudew in Breiter so obljubili, da bodo vedno proti zvišanju dohodninskega davka in za slučaj, da bi glasoval poljski klub za davek, bodo kot meščanski poslanci proti.

Berchtold pri avdienci.

DUNAJ 27. (Izv.) Danes predpoldne se je grof Berchtold mudil dobro uro pri cesarju v avdienci.

Trgovska in obrtna zbornica v Pragi.

PRAGA 27. (Izv.) Danes so se tu vršile volitve v trgovsko in obrtno zbornico. Predsednikom je bil voljen dosedajni predsednik Nömc. Nemci se volitev niso udeležili, ker jim češka večina ni hotela priznati mesta v predsedstvu.

Tisza predsednik narodne kazine.

BUDIMPEŠTA 27. (Izv.) Včeraj so se vršile tukaj volitve v narodno kazino. Bil se je hud boj, ker je vladina stranka hotela spraviti v ravnateljstvo Tiszo, da ga tako družabno rehabilitira. To se jej je res posrečilo.

Cesarski dar za splitsko cerkev.

SPLIT 27. (Kor.) Cesar je daroval društvu za gradnjo nove katedralne cerkve v Splitu 20000 kron od svojega privatnega premoženja.

Rojstni dan nemškega cesarja.

BEROLIN 27. (Kor.) Danes obhaja cesar svoj rojstni dan; svečanost se je vršila mnogo skromneje nego običajno in to radi boleznj princa Adalberta.

Čenstohovske orglje so zgorele.

VARSAVA 27. (Izv.) Čenstohovski samostan si je naročil dragocene orglje, ki jih je postavil v nekem škednju, dokler se jim ne pripravil prostora v cerkvi. Med tem pa je nekdo škedenj zažgal in 200.000 kron vredne orglje so zgorele.

Vezuv bljuje.

NAPOLJ 27. (Izv.) Vezuv zopet bljuje. Mnogo prebivalstva sosednih krajev je zapustilo domovja in kampa pod milim nebom.

Shod političnega društva „Edinost“ v Škednju.

Javni shod, ki ga je sklicalo politično društvo „Edinost“ v nedeljo popoldne v Škednju, je privabil toliko volilcev prvega okraja v prostore „Gospodarskega društva“, da je bila velika dvorana napolnjena do zadnjega prostora. Shodu je predsedoval g. Silvester Godina (Ban), ki je po kratkem nagovoru podal besedo deželnemu poslancu in mestnemu občinskemu svetovalcu, g. Antonu Miklavcu, ki se je v svojem govoru pred vsemi spominjal časov pred reformo občinskega, oziroma deželnozbornskega volilnega reda, ko so imeli okoličani v mestnem občinskem svetu le neznan šteto mandatov, samo 6, in še teh šest je bilo samo dvakrat v slovenskih rokah, dočim pa so bili navadno v mestnem občinskem svetu samo trije ali štirje Slovenci, ki seveda napravili taki ogromni večini niso imeli nikske moči. Prišla je nato volilna reforma, po kateri se je šteto občinskih svetovalcev znatno pomnožilo in imajo Italijani 68 mestnih mandatov, Slovenci pa 12 okoličanskih. Preobrnilo se je torej za Slovence nekoliko na bolje, a vendar je bilo tudi slej kakor prej stalšče slovenskih občinskih svetovalcev zelo težavno, kajti italijanska večina je dovoljevala Slovincem kvečjemu kako mrvico, dočim pa je vse najupravičnejše zahteve Slovincem na kulturnem in gospodarskem polju redno odbijala. Ugodilo so nam pač tuptam s kako cesto, ulično razsvetljavo, mapeljavo vodovoda, ali to seveda le za to, ker to ne prihaja v dobro samo Slovincem, temveč tudi Italijanom. Če pa so naši občinski svetovalci zahtevali kako stvar, ki je v zvezi z našo narodnostno politiko, potem je bila gotovo odbita že a limine. Boje se pač, da bi Slovenci postali gospodarji v Trstu, česar pač mi nikakor nečemo, ker zahtevamo edino le enakopravnosti in da nam dajo, kar nam gre.

Vendar pa so se razmere v mestnem občinskem svetu v zadnjih časih znatno izpremenile. Svój čas so začeli Italijani tako, če so le začeli kaj o naših slovenskih zahtevah, bljuvati ogenj in žveplo na nas, sedaj pa je vendar stvar drugačna. Ko je n. pr. sedaj govoril dr. Wilfan za Ciril in Metodovo Družbo, se ni drznil nihče žaliti njega ali našega kluba. Vendar pa je v ostalem vse ostalo pri starem. Poslušajo pač naše govornike, katerih govori napravljajo nanje tudi očividni viisk, toda glasujejo pa vendar ne za naše zahteve. To pač še ne gre. Močno drevo je pač treba sekati in sekati, preden pade.

Govornik je nadalje omenjal tudi desetih socialističnih občinskih svetovalcev, ki nam pač ne škodujejo, koristijo pa tudi ne. Imajo nekaj dobrih govornikov, ki povedo tuptam tudi kaj zabavnega. Govore sicer zelo na dolgo, tudi pozabavljajo včasih ne-

koliko proti italijanski večini, nikdar pa ne store ničesar za naše pravice. Socialisti hočejo biti internacionalni, a se vendar kažejo kot Italijani in so stranka, ki zahteva, da naj bi občina še znatno povečala svoje izdatke. Seveda pa ne vedo in ne povedo, kdo naj bi potem plačeval, ko imamo itak že tako visoke davke.

Italijani če le morejo, ugrade zahtevam socialistov, da morejo potem reči, da simpatizirajo z ubožnejšimi sloji. Zlasti store to radi z nakupi kakih zemljišč ali hiš. Če le predlagajo socialisti, naj mesto kupi kako staro hišo s celimi gnezdi stenic za delavska stanovanja, jim večina hitro ugodi. Nam seveda ne pomaga nihče in se moramo zanašati edino le na svoje moči. In če ostane moči, če ostane v nas enaka disciplina, kakor doslej, morajo priti nam boljši časi. Delati moramo dalje po našem programu, na katerem smo izvoljeni, treba je združiti vse naše moči in končno se nam bodo morali vdati tudi sedanji gospodarji v naši občini, kakor so se neradi vdali Turki jugoslovanskim državam.

Po živahnem odobranju, ki je sledilo govornikom izvajanjem, je govoril nato g. deželni poslanec in mestni svetovalec gosp. Anton Sancia-Drežaj. Dočim se je prvi govornik bavil, če tako rečemo, bolj s politično stvarjo našega programa, je g. Sancia govoril poleg kratkega uvoda o splošnem položaju v mestnem občinskem svetu, o stvareh strogo gospodarskega pomena in pred vsemi o željah in potrebah prebivalstva prvega okraja in ostro grajal nemarnost mestne občinske uprave v tem oziru. Zlasti je poudarjal, da občina malo ali pravzaprav čisto nič ne skrbi za malega okoličanskega kmeta in posestnika, za katerega je mnogo slabše poskrbljeno, kakor pa za delavstvo, ki ima še vendar svoje bolniške blagajne in zavarovalnice, dočim pa mali kmet nima ničesar. Iz vzlic temu, da okoličani zahtevajo le silno malo od občine, jim občina ne da niti tega.

Že pred leti, leta 1906., je govornik zahteval razne cestne zgradbe in poprave, napravo uličnih svetiljk, napeljavo vodovoda itd., a le malo, malo tega je dala občina v resnici izvesti vključno ponovnemu urgranju. Zlasti nujno potrebna bi bila direktna zveza Škednja z Istrsko cesto s cesto čez Ronke. Isto velja tudi o kanalizaciji. Pred 30 ali 35 leti, ko je štel Škedenj komaj 300 hiš, so napravili nekaj, toda od tedaj je ostalo vse pri starem, dasiravno šteje sedaj Škedenj že okoli 700 hiš. V 30 letih niso napravili niti 30 metrov kanalov. Najbolje pa je to, da so potem kaznovani ljudje, ki izlivajo umazano vodo na ulico, ker ni kanalov. Kar se je storilo, je naprava kopalji. Za pralnice je bila že postavka v proračunu, pa so jo pozneje črtali. Tudi za novo župnišče je bilo že določeni 60.000 K, toda ta denar se je porabil za „neki“ otroški vrtec, to je, za Legin vrtec v Škednju, kajti za slovenskega pač ne dajejo.

Ceste v Škednju so pod vsako kritiko, vse so slabe, nobena ni dobra. Da je temu tako, že kažejo postavke odškodnine za voznjlo, ki znašajo v prv m razredu za Škednj 10 K, za Sv. Ano 7 K in za klavnico pri Sv. Soboti tudi 10 K. To pač ni zato ker je morda Škedenj bolj oddaljen, temveč zato, ker je dovoz tako težak. Iz čistilnice riža so enotne prevozne cene do južnega kolodvora za 5 vin. nižje nego od Škednja. Magistrat plača za kubični meter gramoza kron 2.40, dočim pa plača za dovoz K 5 ali K 5.20. Toda v Škednj je pripelje nihče gramoza, ker je dovoz tako težaven, a zato pa je tudi v Škednju do 20 cm blata po cestah. Govornik je videl avtomobil, ki se je do osi vdiral v blato. Kako nesposobno se gospodari pri teh stvareh, je razvidno iz dejstva, da plača magistrat za dovoz kubičnega metra gramoza K 5, a za naložitev na voz pa — K 10. To je razmetavanje, dočim pa drugje zopet tako štedijo, da imajo Škednecji ceste razsvetljene le tedaj, ko sveti luna, suhe ob lepem vremenu, dovolj štroke pa tedaj, ko nihče ne hodi in ne vozi po njih.

Tedaj ko je šlo za ono 24 milijonsko mestno posojilo, že večina pozvala manjšino, naj izrazi svoje želje. Manjšina je storila to. Večina je dobila milijone, a manjšina ni dobila potem ničesar. Ko so delali načrte za razširjenje tramvajске mreže, so ga začrtali okoliškoliki Škednja, samo ne v Škednj. Pač špekulirajo na to, da bi gotovi ljudje napravili dobiček s podražljivjo svojih zemljišč ob tramvajski progi. Le Škednj naj bi ne dobil nič. — Magistratna gospoda dela vse le za bodočnost, za sedanjost pa nič, temveč le študira in študira in se ne zmeni za ljudske potrebe.

Edino vlade se še nekoliko bolj italijanska večina. Boji se tudi letos, da b

vlada ne potrdila občinskega proračuna, da bi zopet brisala kake postavke in to tem gotoveje, če bi bila slovenska večina proti njim. Morebiti da bodo zato naklonjenejši našim zahtevam. In res, če ne iz drugih, že iz zdravstvenih vzrokov, mora poskrbeti občina, da se izpremeni te neznosne razmere v Šklednju. Naj pride kaka bolezen, n. pr. legar, kakor je že bil, tedaj se pokažejo vse strahovite posledice tega nemarnega občinskega gospodarstva. Saj je že bil legar v Šklednju, in tedaj je iskal zdravnik vzrokov bolezni na premalo očiščeni zelenjavi itd., samo ne tam, kjer je v resnici, namreč v pomanjkanju vode. Ko pa je govornik zopet in zopet urgiral zadovoljivo napeljavno vodovoda in odpretja več novih javnih vodnjakov, ga je poročevalec v mestnem občinskem svetu svet. Arch. tolažil s — „pacienco“. A brez vode ne more obstati nihče, tudi Šklednjci ne.

Je torej mnogo, mnogo nujnih stvari, ki bi jih morala urediti občinska uprava in slovenski mestni občinski svetovalci store gotovo vse, da bi se ugodilo željam prebivalstva prvega okraja. Ovdosis pa je to seveda od italijanske večine, od katere pa slovenska okolica pač nima pričakovati dosti.

Zborovalci so z odobrovanjem vzeli na znanje, govornikovo poročilo, nakar je potem predsednik podal besedo deželnemu poslancu in mestnemu občinskemu svetovalcu g. dr. Josipu Wilfanu.

Gospodu uredniku lista „Die Zeit“

Gospod! Čeprav te vrste, ki mi jih je čast nasloviti na Vas, v nikakem pogledu ne govore o skulpturi in bilo kateri drugi umetnosti, se vendar nadejam, da blagohotno obelodanite priprosto in iskreno mišljenje umetnika o znamenitih dogodkih današnjih dni. Od povsodi se naglašajo najrazličnejša stališča in se usiljujejo najrazumljiveje pretenzije. Ljudje groze z nasiljem in grozotami, pak nam je življenje bolj podobno utvaram podvljane in zastupljene fantazije, nego človeškemu življenju držav, narodov, vlad in parlamentov. Svetovna politika našega momenta ne gleda več ni najmanj na trud za vseobčno kulturo in države hočejo popolnoma prenehati s svojim življenjem kakor organizacije za izpolnjevanje človečnosti in jačnje svetovne duševnosti. Ljudi sta besno spopala nagon do premoči in volja oholosti, nagon sleg in volja usodna, odrojena in pobesnela, globoko nevzvišena, celo neresnična in nesramna, pač pa sramotno lažnjiva in bolna, svojevoljno prenapeta in bogomrzka. Ljudje žive od žuganj za vojno in od krviželjnosti; igrajo se z jezikom, z ognjem, in žonglirajo s svetovno vojno; hočejo, naj bi vsa stališča izravnavali strelji iz topov, ter da sreča, imetje, mir in življenje nešteti milijoni stremoglavijo v pekel in smrt. Naj bi v tem strašnem času slušali in naj ne bi prezirali besede primitivnega pesnika s slovanskega juga, katerega muza mora umolknuti, ko prihaja orožje, da odločuje usode, in ki ne more drugače, nego da govori, ko se pripravljata poguba njegovi rasli, in ko se od njegovega malega naroda zahteva samozahtevanje nacionalne časti, nacionalni samomor.

Spor med Habsburško monarhijo in Srbijo, napet do grozote, ni — kakor vidim jaz — spopad med dvema državama, ampak med eno državo in enim narodom, med jako velikim in močno organizacijo in organizmom, ki nikakor ni slabotno mal in ki ni brez vsacega zgodovinsko-moralnega smisla. Ves svet govori o nekaki kazenski ekspediciji proti Srbiji, in beseda vojna, četudi težka po pomenu, je postala preveč lahka. Ali, kakor že jaz ne razumem politike, ampak mislim enostavno, kakor tudi moj narod na slovanskem jugu, ne morem tudi razumeti, kako prihaja do tega, da se Avstro-Ogrska monarhija pripravljata na vojno proti narodu, katerega več del je je podanik, v času, ko se ta narod, razpolagajoči s Srbijo kakor neodvisno državo, bori proti Turkom, da osvobodijo svoje mučene soplemenjake in da z narodno in sveto vojno osvoji dežele, ki po zgodovinskem pravu morajo biti njegove!

Mari pa v Avstriji ljubijo Turke in njihovo vladanje? Tega ne bi pri nas nikdo veroval, kajti, ko so avstrijske čete prišle v Bosno — tako pripovedujejo tedanjji vojaki — je trebalo izzvati v njih dedno sovraštvo proti Turkom. A kaj se bo govorilo že sedaj o vojni radi Turkov (ali radi Arnavtov, ali radi koga?) Je-li možna vojna Srbov proti Srbom, Jugoslovanov proti Jugoslovanom, Slovencev proti Slovencev? Za kaj gre Avstriji, ko se pripravljata proti Srbiji, in kako se opravičuje to? Mari je začelo ljudi, ki so na vlasti, skrbeti, da jim šest milijonov Srbo-Hrvatov ne bo v bodoče več tako krotko služilo — na kar kaže vse, kar sedaj v Zagrebu tako divno delajo!

To vprašanje je zares težje. Ni misliti na to, da bi bilo bolje, ako bi se štirje novi milijoni Srbov prestavili v monarhijo, in ako bi s premaganimi predboritelji posto-

pali tako, kakor se postopa z narodi monarhije, ker Srbi niso mogli v pet stoletjih azijske tiranije pozabiti na svoje štristolno svobodno življenje, a to bi mogli še manje danes v parlamentih Habsburške monarhije!

Rim, 10. 1. 1913.

Ivan Meštrovič.

Seja mestnega sveta.

Razprava o šolstvu.

Svet. A d a m i: Saj vidimo krasne šolske vspehe na Kranjskem!

Wilfan: Gospod Adami, jaz vam lahko povem, da je imela Ljubljana dosti let prej svojega šolskega zdravnika, nego je začel Trst misliti na to, da jih nastavi! — Če pa hočete s svojo opazko meniti kakšno kranjsko vas, potem ne primerjajte vspehov vasi z vspehi velikega mesta! Sicer vam lahko citiram šolske razmere v Italiji, in sicer toliko v južni, kolikor severni, in tudi srednji, kjer so v kljub temu, da tam nimajo nobenih narodnostnih bojev, in so občine popolnoma neodvisne, vspehi naravnost žalostni in sramotni! Ravno pred 2 dnevoma sem v tem pogledu čital zanimiv članek v milanskem „Corriere della sera“.

Ž u p a n: Prosim, svet. Wilfan, držite se predmeta in ne odgovarjate na medklice!

Wilfan: Svetli g. župan, v francoskem parlamentu se smatra naravnost za dolžnost govornika, da odgovarja na medklice. In tu so posebno tako zanimivi; po mojem mnenju se na ta način tudi najprej dokazuje pravičnost svojih zahtev, če se nasprotniške ugovore odbija takoj.

H koncu je predlagal govornik: naj se naloži šolski komisiji, da pripravi do prihodnjega proračuna načrt za osnovanje slovenske ljudske šole v sredi mesta Trsta.

Za dr. Wilfanom je govoril svet. Puecher, ki je označil stališče socialistov. Najprej je poudarjal, da je ljudsko šolstvo v Trstu sploh pomanjkljivo. Posebno so šole prenapolnjene in pride povprečno po 62 učencev na razred, da, v 13 razredih da jih je po preko 80. Zato predlaga, da se stavi v rednem delu proračuna letno po stoisoč kron k skladu za zboljšanje ljudskega šolstva tako, da ne bo prišlo povprečno po več nego 50 učencev na razred. Očita večini tudi pristranost pri imenovanju učiteljev.

Z ozirom na Wilfanova izvajanja poudarja, da priznava Slovencev pravico do ljudskih šol v mestu, ker so tu močna manjšina. Po njegovem mnenju bi bilo tudi na korist občine in Italijanov, če bi bile slovenske šole v Trstu vzdrževane po občini; kajti v tem slučaju da bi se otrokom lahko nudil pouk v takem duhu, ki bi učil Italijane in Ital. jezik ljubiti, ne, kakor se morda to danes dela v CM šolah, sovražit. Zato bi bilo po njegovem prepričanju najpametnejše, če bi tržaška občina prevzela Ciril-Methodovi šoli pri Sv. Jakobu in v vodovodni ulici; v tem slučaju, da bi bili učenci tudi odgojeni ne-le kot Slovenci, ampak tudi kot Tržičani, ki bi ljubili svoje rodno mesto. Ciril-Methodovi družbi pa kot nacionalistični govornik nikakor ne more zaupati.

Svet. M r a k odgovarja nato Puecherju, da večina ni pristranska pri delitvi učiteljskih mest, ampak pravična. Je proti predlogu za sklad za zboljšanje šolstva, ker ni denarja; če je šolstvo pomanjkljivo, da je kriva vlada, ki ne gre občini na roko.

Odgovarjajoč na Wilfanove tehte in nepobitne razloge, je bil v vidni zadregi, ker si je bil svest, da zagovarja slabo stvar. Marsikatero topio je moral požreti od strani naših poslancev, ki so ga večkrat z medklici pretrgali. Pogreval je stvari, ki so nastajene v vsakoletnem Mrakovem govoru, ki ga izusti ob jednaki priliki, ko se razpravlja proračun. Izgovor občine z onimi 4 kilometri, da ni bil kakor je trdil svet. Wilfan — pretveza, nego — respektiranje zakona, ki tako predpisuje (za slovenske otroke, zaradi laških otrok ni treba respektirati ta zakona! Op. m). Nato pogreva staro svojo neslanost, da smo Slovenci v Trstu tuji!

Dr. Pertot (razburjeno in energično): „Ne, ne, ni res!“ Mi smo pravi domačini na tej zemlji; še več nas je domačinov Slovencev ko vas Lahov!

M r a k: Mesto nima nobenega slovenskega zastopnika!

Wilfan: Saj zato priznavamo, da smo manjšina.

M r a k: Slovencev v Trstu all sploh ni ali pa jih je prav malo! (Ogorčeni protesti pri Slovenceh; ironičen smeh pri socialistih; celo nekaterih laških poslancev je sram njih mraka). Nato pravi, da ni res — kakor je dejal dr. Wilfan — na CM šolah na tisoče otrok, ker v te šole da hodijo otroci iz okolice, iz Barkoveli, Rojana, Opčin, samo da fingirajo, da je dosti slovenskih otrok!

Dr. Pertot: To ni res! To je izrodek vaše fantazije. Izmišljotine!

Č e r n i c e: To so pravljice!

P i t t o n: Res nesreča za tega Mraka, da se je asimiliriral! (Hrupen smeh.)

Dr. Wilfan zavrača predvsem Mrakovovo trditve, da vlada ovira občino pri ustanovitvi in vzdrževanju šol. Saj vendar vzdržuje nemške in podpira slovenske ljudske šole, koje vzdrževati bi bila dolžnost občine. Če vlada lazi ni potrdila vaših šol, ni storila tega, ker ste jih hoteli zidati, dasi niste še imeli niti načrtov za nje!

D' O s m o: Za rikreatorij smo ga imeli!

Dr. Wilfan: Vlada vam ni šla tudi radi tega na roko, ker hočete ustanovljati svoje šole in rikreatorije ne tam, kjer bi morda bila faktilna potreba, ampak tam, kjer so vam pokazale potrebo zadnje volitve! Zato hočete zidati šole pri Sv. Ivanu, na Belvederju itd.!

Č e M r a k ni imel v obrambo famoznih 4 kilometrov drugega, nego izgovor — z zakonom, mu ta argument prav rad prepustim, ker mu je v dokaz, da nima boljših in v dokaz, da se slaba stvar ne da zagovarjati z dobrimi argumenti. Sicer je pa po že omenjeni razsodbi upravnega sodišča padla tudi te trdnjava tržaškega Italijanstva — 4-kilometerska oddaljenost!

O domačinih in nedomačinih je ravno v Trstu neprimerno govoriti; ker mesto živi večinoma od zaledja, iz katerega morajo dohajati sveže moči. Krivica je torej, prištevati one, ki so prišli sem včeraj, med slabše, kakor one, ki so prišli sem predvčerajšnjem (kakor n. pr. Mrak, Kozulič, Raškovič, Grbec itd.) Sicer je med poslanci slovenske manjšine v tem svetu več domačinov, nego pri ital. večini!

Č e g. M r a k dvomi, da bi bilo kaj Slovencev v Trstu zato, ker nimajo svojega zastopnika v mestnem svetu, želim samo, da bi glasoval za jednako volilno pravico, ko se bo šlo za to moderno volilno reformo in prepričan sem, da ne bo več dvomil. Sicer pa mislim, da bo tedaj g. Mrak rad zatajil svoje liberalstvo in glasoval proti moderni volilni reformi!

Nikakor ne odgovarja resnici, kar je trdil Mrak, da vabijo CM šole okolčanske otroke v svoje šole (Mrak: imamo statistiko takih otrok!) Wilfan: Ta statistika je mogla biti izdelana le po magistratu (ker le tam so mojstri v falsificiranju statistik!) Sicer sem pa pooblaščen porabiti Vas, gosp. Mrak, da greste v zapisnike CM šol se informirati na lastne oči, da ni res, kar ste trdili! (Mrak je zelo poparjen in osramočen.)

Mrakovu nasprotovanje je popolnoma neupravičeno in je le izliv njegovega narodnega šovinitva. Prepričan sem, da njegovi argumenti niso nobenega uverili in da bodo zato tudi člani večine glasovali za moj predlog.

Svet. M i k l a v e c: Mrak nam vedno očita, da kaj se mi ogrevamo za interese mestnih Slovencev, ko da smo vendar voljeni od okolčanov. Jaz pa vprašam vas: zakaj se pa vi brigate za interese Italijanov v okolici, ko ste voljeni v mestu?! Zakaj ste pa v naši okolici ustanovili laške šole brez naše g. dovoljenja?! Če smatrate vi za svojo pravico, se potegovati za interese Lahov v okolici, smatramo mi za svojo dolžnost, se zavzemati za interese mestnih Slovencev!

Govornik na to opozarja na dejstvo, da je pri Sv. Mar. Magd. Spodnji nad 500 za šolo godnih otrok, ki morajo hoditi v že itak prenapolnjeno škvedensko šolo. — Potrebno bi bilo, kmalu kaj ukreniti!

Na svoječasne obljube v tem pogledu nima zaupanja, se boji da bo kakor z gropaj-ko šolo, ki so jo že lani sklenili ustanoviti, pa je še sedaj niso začeli delati.

Ko je nato svet. Puecher še enkrat prečital svoj predlog in po sklepnih besedah poročevalca je dal župan na glasovanje:

Wilfanov predlog glede slovenske ljudske šole v Trstu, za katerega so glasovali vsi navoščilci Slovencev in socialisti, proti pa kamoristi, ki je torej propadel;

Puecherjev predlog, za katerega so tudi glasovali Slovencev in socialisti, in ki je propadel.

Seja, ki se je imela vršiti nocoj, odpade radi smrti mestnega asesorja dr. Rozzo.

Domače vesti.

Smrtna kosa. V Mitrovici je umrla dne 25. t. m. gospa Marica Vogrič, soproga g. kapelnika Hrabroslava Vogriča. Naše sožalje!

Za naš inženirski naraščaj. „Klubu slovenskih tehnikov v Pragi“ so poslali prispevke sledeči dobrotniki: Vydrova tovarna v Pragi 25 K; g. Fr. Dolenc, veletrgovec z lesom v Škofji Loki 20 K; g. Josip Javornik, veletrgovec z lesom v Žalni 15 K; Ant. Kubička, ravnatelj zav. dr. „Meridionale“ v Trstu 10 K. Klubovi odbor se tem potom najskrenejše zahvaljuje vsem cenj. darovalcem, ki so pokazali s tem, da znajo ceniti inženirski naraščaj slovenskega naroda.

K. S. T. v Pragi je bil ustanovljen!

1905, ko so začeli slovenski srednješolski absolventi prihajati v večjem številu v Prago, v to središče najnaprednejšega slovanskega naroda, da se poleg svoje stroke seznanijo ob jednem tudi s kulturnim življenjem češkega naroda. Težišče tehničnega kluba leži v dobri in obširni strokovni knjižnici, iz katere si morejo izposojevati nujno potrebne knjige in tiskana predavanja oni tehnik, ki se niso rodili pod solncem blagostanja.

Kakor je splošno znano, je tehniški študij najdražji in najtežji; zato je umljivo, da naš mali in revni narod še vedno nima dovolj inženirskega naraščaja. Povprečen slovenski visokošolec je nevezan večinoma na podpore, ki so včasih tako odmerjene, da mu zadostujejo komaj k bornemu vegetiranju, in da je marsikateri primoran celo stradati. V takem položaju je dragi in težki tehniški študij nemožen in več nego polovica slovenskih tehnikov je primorana na ta način predčasno zapustiti tehniko. Zato je sveta dolžnost vseh onih merodajnih in premožnih krogov, ki zahtevajo slovenskih inženirjev namesto doseđenjih tujcev, da skrbje za inženirski naraščaj slovenskega naroda s tem, da podpirajo gimnotno revne slovenske tehnike in njih klube. Darove za praški klub naj se blagovolijo pošiljati na naslov: Klub slovenskih tehnikov v Pragi, Češka tehnika.

Veliki Ciril-Methodov ples v vseh prostorih „Narodnega doma“ se vrši v soboto, 1. februarja t. l.

Združena narodna društva pri Sv. Mariji Magdaleni Spodnji in sicer pevsko društvo „Slava“, „Konsumno društvo“ na Kolonkovcu, „Obrtniško društvo“ pri Sv. Ani in pogrebno društvo, pridelilo veliko veselico s petjem, igro, šaljivim prizorom in plesom, v nedeljo, dne 2. februarja t. l. v dvorani gostilne Antona Čijača (prej Miklavec). Začetek ob 4 popoldne. Ples traja od 7 in pol do polnoči. Vstopnina k veselici 50 vinarjev za osebo. K plesu možki 1 K, ženske 60 stotink. Čisti dobitek se razdeli družinam, bivajočim pri Sv. Mar. Magd. Spodnji, katerih svojci so pod orožjem. Ker je namen te prireditve človekoljuben, se nadejajo podpisani, da se naši rodoljubni Magdalenčani udeležijo v največjem številu te dobrodelne prireditve.

Odbori

združenih narodnih društev.

Dobava strojnih oprav. Pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu se odda dobava strojnih oprav za delavnice in kurilnice za leto 1913.

Podrobni podatki so razvidni iz listov: „Zentralanzeiger für das öffentliche Lieferrungswesen“, „Wiener Zeitung“, „Verordnungsblatt für Eisenbahn und Schiffahrt“, „Laibacher Zeitung“, „Osservatore Triestino“, „Avvisatore Dalmato“ in se zvedo pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu, soba št. 124.

Vstopnice, lože in sedeži na galeriji za Ciril-Methodov ples so na razpolago od danes naprej pri vratarici „Narodnega doma“ g. ej. Bičkovi in sicer vstopnice po 2 K, lože po 25 K in galerijski sedeži po 1 K.

„Matica Slovenska“ je svoje publikacije za leto 1912. razposlala svojim p. n. gg. članom, oziroma poverjenikom. Kdor še ni plačal članarine za leto 1912., naj stori to čim prej in pošlje članarino (4 krone) direktno „Matici Slovenski“ v Ljubljano.

Odborova seja „Matic Slovenske“ bo danes, v torek, dne 28. januarja 1913. ob 6 zvečer. Dnevni red: 1.) Poročilo predsedništva. 2.) Potrditev zapisnika. 3.) Poročilo tajnikov. 4.) Iz gospodarskega odseka a) blagajnikovo poročilo o letu 1912. in proračun za leto 1913.; b) društvena hiša. 5.) Situacijo.

Na veliki Ciril-Methodov ples je dovoljen vstop tudi dostojnim maskam, ki jih pregleda pri vходу poseben odsek.

Odsek Tržaškega „Sokola“ v Rojanu naznanja, da priredijo v nedeljo, dne 2. februarja svojo pustno maskarado v prostorih „Konsumnega društva“ v Rojanu, na kar že sedaj opozarja vse ljubitelje sokolskih prireditvev. Začetek ob 6 zvečer, konec ob 2 popoldne.

Kdor je pozabil dežnik v gledališču, naj se oglasi pri vratarju v „Narodnem domu“.

Razpisana služba. Pri okrajnem sodišču v Pulji je razpisano mesto sodnega poduradnika. Prošnje do 15. marca 1913. predsedništvu okrajnega sodišča v Rovinju. (Glej „Osservatore Triestino“ št. 20).

Izgubljeni računi. Včeraj je nekdo izgubil nekaj računov, potrjenih od društva jugoslovenskih železniških uradnikov. Kdor jih je našel, je prošni, da jih prinese v kavarno „Commercio“, ker jih itak nikdo ne p. ača.

Odlikovanje trgovske tvrdke. V nedeljo popoldne so bile na maskiranem plesu v gledališču Politeama Rossetti odlikovane trgovske tvrdke, ki so razstavile v tem gledališču svoje najlepše paviljone. Tržaška manufakturna tvrdka Cesare Gentilli v ulici Campanile št. 21. je bila odlikovana s tretjo, oziroma peto nagrado.

Just Maurič, Trst, ulica dell' Istria šte. 14, trgovino jestvin in kolonijalnega blaga.

Slovensko gledališče.

V četrtek zvečer se uprizori Ludvik Fuldova komedija v štirih dejanjih

„MAŠKARADA“.

Predstava je v abonementu B. Vstopnice so v predprodaji pri dnevnih blagajni v „Narodnem domu“.

Tržaška mala kronika.

Trst, 27. januarja.

Eksplozija na parniku „Nesazio“.
Natančnejša preiskava je dognala, da je eksplozija na parniku „Nesazio“ nastala vsled vnetja acetilénovega plina. Parnik so namreč popravljali in so uporabljali pri tem tudi kalcijev karbid. Najbrž sta si ona dva mornarja, ki sta se ponesrečila, prikrivila nekaj karbida in ga skrila v spalnici. Razvijati se je potem začel acetilénov plin, ki se je po nesreči potem vnel. Našli so tudi posodo, v kateri sta najbrž imela ona dva skriti karbid.

Smrtonosna nesreča. Poročali smo svoj čas, da v Lloydovem arsenalu padla podjetniku Angelu Ferrazutu železna cev na hrbet in ga težko poškodovala. Ferrazuta so prepeljali tedaj v mestno bolnišnico kjer je sedaj umrl na zadobljenih poškodbah.

Čudna so pota, po katerih hodijo tatovi, da zakrijejo sled za seboj, toda končno jih pa navadno ne dobi policija v svojo pest. Tako je varnostna oblast v Heilbronnu na Virtemberškem sporočila pred daljšim časom tržaški policiji, da se mora nahajati v Trstu neki Friderik Baumann, star 21 let, rodom iz Uima, ki je bil uslužben pri občini v Weinsbergu in je ukradel vrednosti 10 000 mark in potem izginil. To je bilo meseca novembra minulega leta. — Heilbronnska varnostna oblast je prišla do tega zaključka po dejstvu, da je dobila Baumannova ljubica, neka Eliza Hirnova v Lauffnu na Virtemberškem, od Baumanna rekomandirano pismo, s povratnim receptsom, odposlano iz Trsta. V pismu je bil tudi povedan njegov naslov, namreč ul. Cecilia Rittmayer številka 4. pri nekem zobotehniku.

Tržaška policija je uvedla potrebne poizvedbe, ki so pa pokazale, da Baumann ni nikdar stanoval v onem stanovanju in da ga sploh ni bilo nikdar v Trstu, pač pa da je bilo ono pismo poslano z Dunaja v Trst in potem odtod v Hirnovi. Pismo je odposlala iz Trsta neka oseba, ki v resnici stanuje v omenjeni hiši. Poizvedovanja na Dunaju so dognala nato, da je odposlal pismo z Dunaja v Trst neki Tomšek, stanujoč na Dunaju VIII. okraju, dijak visoke šole za poljedelstvo.

Ko so ga zaslislali na Dunaju, je izpovedal, da je odposlal ono pismo v Trst na prošnjo svojega tovariša Müllerja. Nadaljnja poizvedovanja so dognala, da ta Müller ni nihče drug nego Baumann, nakar je bil le-ta aretiran. — V njegovem stanovanju so našli le še skromno svoto denarja.

Tatvine. V noči od 23. na 24. t. m. je bilo ukrajenih tvrdki Küchler & Co na Greti nekaj komadov bronastih strojnih delov, vrednih 620 K. Kot storilca te tatvine sta bila aretirana renjikota: 29letni Akvin Cosma, težak, rodom iz Padove, stanujoč v ul. Solitario št. 3, in 24letni Serafin Poties iz Aviansa v Furlaniji, in 24letni Josip Zibelka iz Komna, stanujoč v ul. dei Nicolii.

— V Barkovljah so včeraj ponoči skušali štirje zlikovci odnesti kopalnični most, precej težak in precejšnje vrednosti. Ker so jih pa zapazili pazniki, so pobegnili. Eden je bil pozneje aretiran in je bil to 33letni mornar Karel Genova iz Barija.

— Sročili ste se v ulici Riborgo skregali dve babnici, kar je seveda privabilo veliko število gledalcev. V oni gneči je nekdo ukradel nekemu Antonu Marčiću srebrno uro in verižico, vredno 13 K. Kot osumljen te tatvine je bil aretiran 19letni dninar Kajetan Cuccagna, stanujoč v ul. S. Servolo 8.

— Strežaju na parniku „Margherita“, Ivanu Markoviču, je ukradel drugi strežaj, Guido Pollsell, renjikota, rodom iz Vidma, stanujoč na Beivederju št. 30 denarnico s 5 K. Pollsellja so aretirali.

— Na parniku „Dubrovniku“ so opazili že dalje časa, da izginjajo razne jstvine in vino, potem tobak i. t. d. Kot provzočitelja teh tatvin so aretirali krmarja na parobrodu Vinka Murića, rodom iz Zadra.

Aretiran vojaški begunec. Včeraj ponoči je bil aretiran v neki tolerančni hiši v Starem mestu 24letni Tržačan Rudolf Pulin, stanujoč v zagati dei Sotteranel št. 1, ker je pobegnil od trdnjavskega artiljerijskega polka v Kotoru.

Društvene vesti.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes, v torek, zvečer pevska vaja za tenorje, jutri, v sredo, za ženski zbor, v petek pa za moški zbor, tenorji in basji skupaj.

„Zveza jugoslovanskih železničarjev“ naznanja, da radi Ciril-Metodova plesa, ki se bo vršil dne 1. februarja t. l., ne priredi namestnega plesa v dvorani „Delavskega konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu v ne-

delo, dne 2. februarja t. l. Pač pa se bo vršil letošnji ples „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ v soboto, dne 15. februarja v veliki dvorani „Narodnega doma“.

„Vrdelski Sokol“. V četrtek ob 8:30 izredna odborova seja.

„Akad. društvo slovenskih veterinarjev na Dunaju“ priredi svoj III. redni občni zbor dne 31. januarja 1913. v restavraciji „Siegel“ III. Neulinggasse 28, z običajnim dnevnim redom. Začetek točno ob 7:30 zvečer; slovanski gostje dobrodošli.

Tržaška podr. Slov. plan. društva vabi vse gg. odbornike k važi odborovi seji, ki se vrši danes, dne 28. t. m. ob 8 in pol zvečer v kavarni „Balkan“.

Pevsko društvo „Danica“ na Kontovelju priredi v nedeljo, dne 2. februarja, (na pustno nedeljo) veselico s petjem, šaljivim prizorom, igro in plesom. Ker je čisti dobicek namenjen „Ljudski knjižnici“ na Kontovelju, upamo velike udeležbe. Odbor.

Mar. del. organizacija.

Shod slovenskega ženstva se je vršil v nedeljo popoldne ob nabito polni dvorani v ulici Sv. Frančiška št. 2. Otvorila ga je predsednica ženske skupine N. D. O., g. ca Dekleeva, in je v lepih besedah razložila pomen shoda in potrebo ženske organizacije, nakar je poročal o predmetu „Slovensko ženstvo v Trstu in organizacija“ državni poslanec g. dr. Rybář. V imenu zavoda „Sv. Nikolaja“ je nato govorila g. ca Ponikvarjeva in je pozivljala kakor predgovornik in predgovornica, da se pridruži slovensko ženstvo skupini ženstva „Narodne delavske organizacije“.

Podružnica „N. D. O.“ v Sv. Križu Danes, v torek, ob 7 zvečer odborova seja. Seje se udeleži tudi zastopnik centrale. Na prošnji so vsi tovariši odborniki, da se udeležijo te seje.

Zidarji! Vabljeni ste na društven shod, ki bo v četrtek, ob 6 zvečer v društvenih prostorih. Shod je važen, zato pričakujemo obilne udeležbe.

Zidarska skupina NDO. Odborova seja danes ob 6 zvečer v društvenem prostoru.

Govorniška šola „N. D. O.“ Dobrih govornikov primanjkuje vsepovsod, zlasti pa med našim slovenskim delavskim ljudstvom. Vidimo, da vodijo delavske organizacije po večini nedelavci. To pa zaradi okolnosti, ker je delavstvo neizobraženo, ker ni imelo prilike se izobraziti. Dosti talentov imamo med delavstvom, ki bi lahko postali dobri govorniki, ako bi imeli potrebnih šol. Ker tega nimajo, pa mora skrbeti organizacija, da se dvignejo na višjo stopnjo. Potom govorniške šole bomo dobili dobre govornike tudi iz delavskih vrst. Izurili se bodo in potem bodo nastopali ob raznih prilikah v korist delavstvu. Zlasti pa potrebuje dobrih govornikov organizacija, ki se razvija, hitro narašča.

Posebno pa se bo rabilo dosti govornikov v „Narodni delavski organizaciji“ sedaj, ker se preustrojuje strokovne organizacije. Vsaka strokovna organizacija bo samostojna — seveda pod okriljem centrale „Narodne delavske organizacije“. Tako pa primer „Zveza jugoslovanskih zidarjev“, „Zveza jugoslovanskih pekarskih pomočnikov“, lesnih delavcev, kovinarjev itd. Vse te strokovne zveze bodo združene v „Narodni delavski organizaciji“. Vsaka strokovna organizacija bo potrebovala torej dosti dobrih moči, govornikov itd.

Z ozirom na vse to bo govorniška šola velikega pomena. Najprej se bo vršil pouk teoretično, nato pa praktično. Šola bo samo za člane in članice NDO, ki se morajo prigrisati najkasneje do petka, ker bo v petek prvi pouk.

Govorniška šola se bo vršila vsak petek od 7:30 do 9:30 zvečer.

Za veliki Ciril-Metodov ples

so nadalje darovali po K:

Vicko Marinković, Komiža 10, Ivan Fran Mahnič, Bazovica 2, Mermolja Fran, Sv. Križ-Cesta 2, Mate Karlovič, Metković 10, Marijan Selestin, Šibenik 6, Fride Logar, Trst 6, „Delavsko konsumno društvo“, Sv. Jakob 10, Iv. Randič, Trst 2, I an Daljanović, Trst 4, Aleksa Mičić, Trst 4, M. Goliković, Trst 4, Matko Mandič, Trst 10, Matko Kristofič, Koper 4, Valentin Pregelj, Sv. Lucija 20, Anton Pogorelec, Barkovlje 6.

✱

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je naša nad vse ljubljena soproga, oziroma mamica, gospa

ANA DEKLEVA roj. RIZZIOLI

bivša učiteljica

danes ob poli 12 dopoldne, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 51. letu svoje starosti, po dolgi, mučai boleznir mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice bo v sredo ob poli 3 popoldne.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v Vremah.

Vremski Britof, dne 27. januarja 1913.

JANKO DEKLEVA, trgovec
sop.og.

Leo, Gusti, Janko, sinovi. Anica, Hela, Gizela, hčerke.

Namesto vsakega posebnega obvestila.

Umetno - fotografični atelje

Trst, ulica Rivo št. 42 (pritličje) -- pri Sv. Jakobu -- (pritličje)

Izvršuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razglede, posnetke, notranjost lokalov, porcelanske plošče za vsakovrstne spomenike itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsake fotografije

Radi udobnosti gosp. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu, erentuelao tuili sunaj mesta

Dražba terjatev

konkurznega sklada „Mizarske Zadruga v Solkanu“ se bo vršila dne

31. januarja 1913

dopoldne ob 10. uri na c. kr. okrožni sodniji v Gorici (soba št. 4) in sicer v skupinah:

1. skupina obstoji iz terjatev (izvršljivih proti zadružnikom iz naslova jamstva v skupnem znesku okoli 68 tisoč kron.

2. skupina pa iz terjatev napram blagovnim dolžnikom v skupnem znesku okoli 123.000 kron.

Terjatve obeh skupin se bodo oddale najboljšemu ponudniku proti takojšnjemu plačilu. Izklicne cene ni.

Dražbeni pogoji in seznamek dolžnikov so na razpolago pri podpisanem upravitelju stečajnega sklada, ki da sploh vsako zahtevano pojasnilo.

Odvetnik dr. Franko,
upravitelj.

Nov velik dohod
oblek za moške in dečke za jesen in zimo
v dobroznani trgovini

Alla Città di Trieste

ul. Giosuè Carducci št. 40
(bivša ul. Torrente)

kjer dobite obleke, suknje, remglane, površnike, kratke suknje s krznenim ovratnikom, plašči iz pravega tirolske a sukna za dež, Velika izber delovnih oblek, hlač, srajc, spodnjih srajc itd. itd.

Velikanska zaloga inozemskega in domačega blaga. Sprejemajo se tudi naročila po meri. Vse po ne erjetno nizkih cenah v trgovini

Alla Città di Trieste

ul. Giosuè Carducci št. 40

Nova slovenska

trgovina izgotovljenih oblek

ter domačega in inozemskega blaga za moške obleke

MARTIN SKAPIN, TRST, ulica Arcata št. 19

Moške obleke od K 14 dalje, deške obleke od K 11 dalje, plat. obleke, vestalje, srajce, malje, sp. hlače itd. **Specijaliteta hlač za delavce domačega izdelka.** Napravljajo se obleke po meri vsakovrstnega kroja. Cene absolutno konkurenčne.

Natečaj.

Hotelska delniška družba „Griljan-Miramar“ pri Trstu razpisuje

stavbna dela

pri svojem hotelu v Griljanu.

Načrti in popis, splošni in podrobni pogoji so na ogled v družbenem uradu, v prostorih Tržaške posojilnice in hranilnice, Piazza Caserma 2, II.

Dela se oddajo na podlagi enotnih cen. Pismene ponudbe se morajo vložiti najdalje do 1. februarja t. l. opoldne v družbenem uradu.

Ljudska urarna BOGOMIL PINO

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13
(nasproti cerkve sv. Antona novega)

Bogat izbor
ur, verižice, ovratnih verižic, uhanov, prstanov, zapestnic itd.
Konkurenčne cene.

— ZDRAVNIK —

Dr. D. KARAMAN

specijalist za notranje bolezni in za bolezni na dihilih (grlo in nos)
ordnuje na svojem stanovanju v Trstu,
Corso št. 12
od 11 1/2 do 1 1/2 in od 4 1/2 do 5 1/2 popoldne.
TELEFON 177/IV.

UMETNI ZOBJE

Plembiranje zobov

Izdiranje zobov brez vsake bolečine

Dr. J. Čermák V. Tuscher
sodesdravnik konca zobni tehnik
TRST
ulica della Caserma številka 13, II. n.

Za veliki srečolov in buffet C. M. plesa: G. Laura Zwittler, dve škatli finih bonbonov; g. a. M. Tomac, 1 škatlo biskotov, 1 buteljko refoška, 1 steklenico konjaka; g. ca Milka Mankoč, galanterije, jedila in pijske; g. a. M. dr. Krstulovičeva, pečenko in vino.

G. ca Marija Urankar, 2 steklenici pe-linkovca, 2 stekl. marsale, 2 stekl. cipra; gg. Križmančič & Breščak, 1 denarnico, 3 tucate robcev, 2 ovratnici, 1 garnituro z biseri, 1 punčko.

Nadaljnje darove sprejemata g. a. Zinka dr. Rybářeva, ul. Valdirivo 11, in g. a. Roža dr. Gregorinova, ul. Galatti 20.

Vesti iz Goriške.

V obleki meniha vlovljen. Dne 17. novembra 1912. so aretirali v Višku v Furlaniji meniha, ker je bil osumljen špijonaže. V preiskovalnem zaporu se je izpočetka izdajal za Fr. Bernardusa, doktorja filozofije in medicine, ali na pritisk preiskovalnega sodnika je vendar izpovedal, da se imenuje Steinmetz, da je rojen v Rajhu 29 let star in potujoč rokodelčič.

Prehodil je namreč že vse države Azije in Evrope. Pred 7 leti je bil Steinmetz prišel v neki samostan na Nemškem, kjer je ukrad kuto in v njo oblečen ušel v svet. Ker mu drž. pravdnikštvo ni moglo dokazati nobene krivde, so ga sedaj izročili policiji, ki ga je za vedno odpravila iz naših dežel.

„Sokol“ v Sežani priredi dne 2. febr. t. l. (na svečnico) v prostorih gostilne na „Vagi“ veselico s telovadnimi nastopi, petjem, igro „Srce mu je odkrila“ in plesom. Sodelujeta iz priljubljenosti „Dram. klub“ in „Glasbeno društvo“. Za etek ob 7 zvečer, vstopnina za osebo 1 K. Osebnava vabila se ne bodo razpošiljala.

Bralno in pevsko društvo „Zora“ v Kostanjevici na Krasu je imelo v nedeljo svoj redni občni zbor, na katerem so bili izvoljeni v odbor sledeči:

Karol Novak predsednik, Josip Trampuš podpredsednik, Franc Urdih tajnik, Josip Novak blagajnik, Alfonz Novak knjižničar, Anton Fakin nadučitelj, Anton Pahor, Stefan Trampuš, Karol Tomažič odborniki.

„Javna ljudska knjižnica“ v Nabrežini priredi dne 2. februarja t. l. popoldansko veselico s petjem, začetek točno ob 4 popoldne, veliki cvetlični ples, s šaljivim srečkanjem, šaljivo pošto, raznimi smešnimi prizori in svobodno zabavo v vseh prostorih restavracije. Vstopnina k plesu K 2.—. Dame proste. Dostojnim maskam je dovoljen vstop. Vstopnina k popoldanski veselici po znižanih cenah. Začetek plesa ob 8 zvečer. Sviral bo domači orkester.

Vesti iz Istre.

Srečno leto tisočdevetstointrajsto. Pod tem naslovom priredi „Klub XIII.“ v Voloskem dne 4. februarja v vseh prostorih „Narodnega doma“ v Voloskem velik maskiran ples, katerega ves čisti dobiček je določen na korist „dijaškega podpornega društva v Voloskem-Opatiji“. Začetek ob 9 zvečer.

Za CM podružnico v Pobegih je nabral Alojzij Kocijančič, gostilničar v Barkovljah, v veseli družbi v Pobegih dne 20. t. m. K 9. Denar je takoj izročil podružničnemu blagajniku. Srčna hvala nabiralcaju in darovalcem!

Druge slovenske dežele.

Nemčurska hvaležnost. Član nemškega „Nationalverbanda“, velikovski pivovarnar, koroški drž. poslanec Nagele, je zmagal svoj čas nad slovenskim kandidatom. To se pravi: zmagala sta golaš in šnaps. Kadar so namreč na Koroškem kake voltve, tedaj se dobiva od Nemcev vse zastoni. Naprej napajajo volilce in potem jih vozijo na voliše, kakor na Ogrskem. Zavolj tega menda našemu vsenemcu Doberntgu, katerega mati niti nemški ni znala, tako imponirajo Madjari! Ko je Nagele kandidiral, je pravil na shodih, da se bo potegoval za železniško progo Celovec-Velikovec-Grebnj-St. Pavel. Ta proga bi bila za omenjeni okraj res velikega gospodarskega pomena. Ima pa to napako, da ne konvenira Velenemcem v Velikovcu. Ker pa je nemčurska navada že taka, da gleda naprej na lastni žep, se jej seveda tudi Nagele ne more izogibati. Kaj je storil torej? Za progo, ki je njemu pri srcu in ki bi mu dala dobička, ne marajo njegovi volilci. Nemčur, čim je zatajil narodnost, seveda ni v zadregi, to pri koroških nemčurjih ne igra nobene vloge.

Nagele bi rad, da bi se gradila proga, ki je njemu in Velikovčanom po godu, ki pa so jej skrajno nasprotni njegovi volilci. Ker pa rabi zato občinskih prošenj, katerih v svojem volilnem okraju za progo Velikovec-Sinčaves ne more dobiti, se obrača z mirno krvjo na občine v Grafenauerjevem volilnem okraju, ter jim piše sledeče pismo. Sr. Wohlgeboren dem Herrn Bürgermeister

Falls der Herr Bürgermeister oder ein Vertreter desselben anlässlich der Anwesenheit Seiner Exellenz des Herrn k. k. Landespräsidenten am Mittwoch des 22. d. M. nach Völkermarkt kommt, würden wir recht sehr um die Unterfertigung einer Petition

und zu diesem Zwecke um die Mitnahme des Gemeindegeldes bitten (podčrtaj Nagele). Die Petition hat das Ansuchen um Verwirklichung der seit Jahren geplanten Lokalbahn Kühnsdorf-Völkermarkt zum Gegenstande. Da die Gemeinden südlich der Drau (Grafenauerjev okraj) zweifellos auch ein Interesse daran haben, dass ihr Bezirkshauptort mit der Bahn und dadurch leichter erreichbar ist (tako skrbno), hoffen wir, dass der Herr Bürgermeister unserem Ersuchen willfahren werde.

Die Petition wird im Schreibzimmer des Reichsratsabgeordneten Nagele hier am 22. Jänner d. J. um 10 Uhr Vormittag auflegen.

Für das Eisenbahn-Aktionskomite: Nagele Obmann-Stellvertreter.

Mislimo, da bodo njegovi volilci, ko izvedo to, jako iznenadeni. Morda izprevidi ta, ali oni, da golaš in šnaps, podarjena na volilni dan, le nista bila zastoni. Marsikateri se ne bo več dajal podkupiti, volil bo prihodnjič poštenega slovenskega poslanca, ki to, kar je objubil, tudi izvršil.

DAROV I.

Pri sklepanju cerkvenih računov so darovali starešine K 6-40 škedenjski Ciril-Metodovi podružnici. G. Fran Sancin-Kotalj je daroval K 1.—. Hvala vsem!

Odborniki „Gospodarskega društva“ na Proseku so darovali proseški Ciril-Metodovi podružnici K 6.—.

Darovala sta g. I. Lenarčič in I. Šeme vsak po K 1.— v prid Ciril-Metodovi podružnici v Rojanu, prvi zato, ker se je g. Petrič prisedel k mizi, in drugi, ker ga je Pepa odpodila od mize.

Pevskemu društvu „Ilijira“ je podarilo društvo „Jadran“ 10 K, na čemur se prvo imenovano društvo iskreno zahvaljuje.

Soba se odda. Ulica Geppa 9, vrata 11. 214

Mebirana soba se odda. Ulica Boshetto št. 42, vrata 7. 215

Mleka se odda 50 litrov Pojasnila v buffetu San Sebastiano 6. 117

Höfler Didaktik des mathem. Unterrichts, nova, se proda za polovično ceno. Naslov pri inseratnem oddelku Edinosti. 172

Kuhinjsko posodje, popolno, iz aluminija, za K 35.—, železnina, se proda ja ul. Casserna 14. Umberto Casca. 2313

Pozor! Za mlade trgovce ali vdove se v b. i. žini Gorice odja majhna trgovina pod zelo ugodnimi pogoji. Prometa tudi 25.000 K. Trgovina ima stanovanje. Ponudbe naj od pošljejo pod „Ugodnost 100“, poštnoležje glavna pošta, Gorica.

Iščem vsak dan od 800—1000 litrov pastereziranega mleka. Naslov „Latteria“ poste restante Giuseppina Trst 5. 189

Moderne spalne sobe ter vsakovrstno drugo mizarško delo izdeluje M. Majcen, mizar, ulica Belvedere 28, ogel Torquato Tasso. 255

Mlekarska zadruga v št. Vidu pri Vipavi

ima oddati dnevno 1500 litrov renomiranega pastereziranega mleka. Prodaja tudi v manjših skupinah bodisi franko postaja Rocol ali državni kolodvor, kakor tudi franko na dom. Informacije direktno ali pa v mlekarni ulica Stadion 24, V. od 12—2.

Dnevnik „Edinost“ v Trstu

je izdal in založil naslednje knjige:

- 1. „VOHUN“. Spisal I. F. Cooper. — Cena K 1'60.
2. „TRI POVESTI GROFA LEVA TOLSTEGA“. — Cena 80 vin.
3. „KAZAKI“. Spisal L. N. Tolstoj. Poslovenil Jos. Knaflič. — Cena K 1'60.
4. „PRVA LJUBEZEN“. Spisal Ivan Sjergijejevič Turgjenjev. Poslovenil dr. G. Gregorin. — Cena 1 K.
5. „POLJUB“. Povest iz gorskega življenja češkega ljudstva. Spisala Karolina Světla. Poslovenil F. P. — Cena 80 vin.
6. „BESEDA O SLOVANSKEM O-BREDNEM JEZIKU PRI KAT. JUGOSLOVANIH“. (Malo odgovora na škofa Nagla poslovno pastirsko pismo v pouk slov. ljudstva). — Cena 30 vin.
7. „IGRALEC“. Roman. Iz spominov mladeniča. Ruski spisal E. M. Dostojevskij. Poslovenil R. K. — Cena K 1'60.
8. „JURKICA AGIČEVA“. Spisal K. Sandor-Gjalski. Prevel F. Orel. Cena K 2.
9. „UDOVICA“. Povest iz 18. stoletja. Napisal I. E. Tomič. Poslovenil Stefan Klavs — Cena K 1'60.
10. „JUG“. Historičen roman. Spisal Prokop Chochołušek. Poslovenil H. V. Cena K 3.
11. „VITEZ IZ RDEČE HIŠE“. (Le Chevalier de Maison rouge.) Roman iz časov francoske revolucije. Spisal Aleks. Dumas star. Prevel Ferdo Perhavec. — Cena K 2'50.

Vse te knjige se dobivajo v tiskarni „Edinost“, v „Slovanski knjigarni“ Jos. Gorenjca v Trstu in v vseh knjigarnah po Slovenskem po povzetju ali proti naprej poslanemu znesku. — Za poštnine posamezne knjige je poslato 20 vin. več.

Koncesionirani zobotehnik ALEKS. LUKEŠ Trst, ulica Nuova 13. Sprejema: od 9-12 in od 2-5.

Trgovina razne PERUTNINE v bogati izbori. Trst, ul. Campanile št. 15. - Tel 759.

Mehanična kleparska delavnica za kovinske izdelke Giusto Pilotti in Gius. ustanovljena leta 1842. TEL. 15-25. Riva Pescatori šte. 14.

Zahtevajte povsod „LUNA“ Nedonegljivo. — Brez duha. Najsveteljša. Brez škodljivih primenov. — Vse po ceni, da se ni bati nikake konkurence.

Novo konsumno društvo Trst, ul. Lazzaretto vecchio št. 31 priporoča svojo gostilno „Alla nuova Stazione“ Toči izvrstna vina: dalmatinsko, istrsko in belo vipavsko. Gorka in mrzla jedila. Dobra kuhinja, točna in cenena postrežba. SLOVANI DOBRODOSLI!

TEODOR KORN Trst, ul. Miramar št. 71 Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste. PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE PO NIZKIH CENAH. Delo dobro in zajamčeno. Tel. 25-26. Poslovodja: Franje Jenke.

Salon za gospe Pranje glave, česanje, barvanje las, izdelovanje in veliko skladišče lasuljarskih del, kakor pletenice, kroketi itd. Priporoča se p. n. gospem A. ŠEBEK, lasuljar, Trst, ulica G. Carducci šte. 9.

Napredek vede! Najenergijejša in gotova se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom IORUBIN CASILE Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, uretritis in meh. katarji korenito ozdravijo s konfeti Casile

Velika izbira vsakovrstnih oblek za gospe in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. Specialiteta v veznji. — Izbira volnena blaga. NA OBRABO! Zmerne cene! Adolf Kostoris Trst, ulica S. Giovanni št. 16, I. nad. zraven „Buffet Autom.“. — Telefon 251, Rim. II. POZOR! Skladišče se nahaja v I. nad.

Zaloga: solkanskega: pohištva GIOVANNI BENCICH TRST — ulica Arcata 5. — TRST Posamezni kosi pohištva in popolne sobe. — Lastna tapetniška delavnica. Lahki plačilni pogoji.

Predmeti za planince! Kuhalne priprave iz aluminija, planinske steklenice, noži in vilice, planinske palice, priprave za led, železa, snežni obroči, nahrbtniki. Vsakovrstne obleke: Sweater, planinske hlače, gamaše, čepice iz čiste volne, rokavice. Steklenice Helios, več dni gorke in mrzle po 4 krone komad. Modni predmeti za gospe, urajce, ovratnice, zapestnice in nogovice. Za člane športnih in planinskih društev POSEBNE CENE. Sportna trgovina Strudel ulica S. Antonio 12 (nasproti Kred. poslojpa)

Stavbena mizarška delavnica z veliko zalogo LOPARJEV za peke in slaščičarje. MORETTI & C. Trst, ul. Domenico Rossetti št. 43.

Zaloga izdelanih oblek Velika izbira vsakovrstnih oblek za gospe in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. Specialiteta v veznji. — Izbira volnena blaga. NA OBRABO! Zmerne cene! Adolf Kostoris Trst, ulica S. Giovanni št. 16, I. nad. zraven „Buffet Autom.“. — Telefon 251, Rim. II. POZOR! Skladišče se nahaja v I. nad.

G. Ferluga - Trst via Barriera vecchia 31 priporoča velenjenemu občinstvu svojo slaščičarno vedno oskrbljeno s svežim blagom, vseh vrst slaščic in konfeture. — Vsakovrstni likerji in vina v steklenicah. CENE JAKO ZMERNE. POSTREŽBA TOČNA. Sprejema vsakovrstna pečiva.

Zaloga obuvala in lastna delavnica PAVEL VISINTINI Trst, ul. Giosue Carducci 27. Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno in solidno po zmernih cenah